Dosarul nr. 2-5210/23
2-23038816-12-2-15032023-1

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

15 iulie 2024 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanța de judecată compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Tatiana Balan
Grefier Bogdana Mamedov

examinând în ședință publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către *****, reprezentați de către avocatul Doina Ioana Străisteanu împotriva lui Bogdan Țîrdea și Vladimir Voronin cu privire la repararea prejudiciului moral pentru instigare la discriminare pe criteriul orientării homosexuale,

constată:

La data de 15 martie 2023, *****, reprezentați de către avocatul Doina Ioana Străisteanu, au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Bogdan Țîrdea și Vladimir Voronin cu privire la repararea prejudiciului moral pentru instigare la discriminare pe criteriul orientării homosexuale.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că, sunt beneficiarii și membrii Asociației obștești Centrul de Informații „Genderdoc-M” și sunt persoane de orientare homosexuală.

A menționat că, Centrul de Informații „Genderdoc-M” este asociație obștească de promovare și apărare a drepturilor omului, în particular pentru comunitatea LGBT, din care fac parte reclamanții, care în procedura Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității (din 09 februarie 2023 denumirea oficială a devenit Consiliul pentru Egalitate) a acționat în interesul și în apărarea beneficiarilor săi și a membrilor săi în temeiul art. 13 alin. (1) din Legea nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității.

A afirmat că, în baza statutului, Asociația obștească s-a adresat cu plângere la Consiliul pentru Egalitate, solicitând constatarea exprimărilor pârâților ca fiind instigare la discriminare și discurs de ură pe criteriul orientării homosexuale, lansate într-un discurs public către societate, comportament ce vine în contradicție cu art. 1, 2, 3 și 4 din Legea privind asigurarea egalității.

A relatat că, reclamanții apreciază exprimările publice ale pârâților ca fiind instigare la discriminare și discurs de ură pe criteriul orientării homosexuale față de fiecare din ei, din motiv că, sunt membrii comunității LGBT în Republica Moldova.

A susținut că, prin decizia nr. 168/22 din 23 decembrie 2022, Consiliul pentru Egalitate a fost de acord cu aprecierea dată de reclamanți.

A notat că, exprimările pline de ură și lipsă de respect ale pârâților au fost vociferate în contextul planificării evenimentelor Pride-ului 2022 de către Asociația obștească „Genderdoc-M" și, anume, Vladimir Voronin a declarat: „Asta-i contrar legilor fiziologice, biologice, contrar credinței noastre, contrar moralității, asta distruge moralitatea, asta nu poți să-ți imaginezi că bărbat cu bărbat, femeie cu femeia, asta-i o rușine totală", iar pârâtul Bogdan Țîrdea a declarat: „Pe mine personal nu mă deranjează cine cu cine acolo doarme, contactează, în ce mod etc, nu sunt eu specialist și nici nu vreau... dar eu personal consider că fanteziile noastre sexuale nu trebuie etalate public, afișate, și încă propagate, fiindcă suntem o societate tradițională, o societate cu zeci de probleme, și lucrul ăsta irită o parte a populației și pot duce la disensiuni sociale, care nouă acum nu ne trebuie. Eu vreau să vă întreb, iată la ce ajută acest lucru? A să scadă inflația de la 31% la 4% cum era un an în urmă? Sau poate s-a ieftini gazul de la 18 la 5? Sau poate or veni investitorii, măi hai să venim că acolo-i gay parad. Care-i sensul la lucrurile astea? Să venim acum să facem... lumea moare de foame, noi facem parade, înțelegi. Vă pare asta normal, rațional?"

A invocat că, acest text este disponibil și azi pe site-ul https://www.facebook.com/watch/?v=342519867952933.

A relevat că, astfel de exprimări din partea funcționarilor publici aleși în funcții de deputat în legislativul Republicii Moldova sunt inacceptabile. Exprimările pârâților cheamă societatea la dezbinare și ură față de toți cei care sunt știuți sau presupuși a fi de orientare homosexuală sau membri ai comunității LGBT+. Mai rău, în exprimările lor, pârâții insistă că, dacă ești o persoană cu orientare homosexuală, atunci nu ai nici un drept, nu te bucuri de nici o libertate și astfel împotriva ta este acceptabilă ura, discriminarea, violența pe motiv al orientării sexuale.

A reținut că, o astfel de promovare a urii în societate de deputați, cum sunt pârâții, este inacceptabilă.

A remarcat că, fiecare reclamant a participat și participă la marșul anual organizat în cadrul „Festivalului Pride Moldova", pentru că susțin egalitatea în drepturi tuturor, pentru că insistă că fiecare om merită respect al demnității sale, ceea ce îngrijorează foarte mult e că experiența și statutul social al fiecăruia din

pârâți conferă forță și credibilitate opiniilor/exprimărilor vociferate de aceștia, având mii de urmăritori în rețele de socializare, priză la reprezentanții presei – platforme unde își lansează instigările și „condamnă” persoanele, care nu le sunt pe plac, de aici și pericolul acestor exprimări pentru siguranța reclamanților, fiind membrii comunității LGBT și a oricărei persoane asociate cu ei, inclusiv avocat.

A declarat că, prin decizia Consiliului pentru Egalitate nr. 163/22 din 23 decembrie 2022, pârâților le-a fost recomandat să se abțină pe viitor de la astfel de exprimări și reclamanții nu au certitudinea că, pârâții au înțeles obligația ce le-a revenit ca urmare a deciziei Consiliului. Cu atât mai mult, este îngrijorarea reclamanților, având în vedere comportamentul pârâților, căci și în acest an vor participa la marșul anual al comunității, iar pârâții în continuare au viziuni fasciste și discriminatorii față de reclamanți doar pentru că sunt de orientare homosexuală.

A afirmat că, reclamanții insistă că, libertatea de exprimare nu este un drept absolut, ci unul relativ, supus constrângerilor și restricțiilor pentru a proteja drepturile și libertățile altor persoane, iar în acest sens, decizia nr. 168/22 din 23 decembrie 2022 constituie o ingerință justificată în libertatea de exprimare a fiecăruia din pârâți, fiind formulate recomandări pe care aceștia sunt obligați să le execute.

A reiterat că, în cazul dat, după cum constată și Consiliul pentru Egalitate în decizia nr. 163/22 din 23 decembrie 2022, este evident că, intenția pârâților, fiecare din ei fiind om de carieră în funcție publică și politică importantă, a fost de a răspândi idei homofobe prin declarațiile publice făcute, căutând să instige la ură și discriminare împotriva persoanelor știute sau presupuse ca fiind de orientare homosexuală, dar și împotriva persoanelor asociate cu ei.

A precizat că, aceste afirmații nu vin să informeze publicul asupra unei chestiuni de interes public, dar să blameze nejustificat un grup de civili apolitici, unii din ei activiști notorii în domeniul drepturilor omului, instigând la ură și discriminare împotriva lor după criteriul orientării sexuale.

A mai indicat că, pârâții fac instigarea într-un mod viclean - din forumul legislativ al Republicii Moldova în calitate de deputat care ascunde datele de contact, și inclusiv în procedura Consiliului și după publicarea deciziei Consiliului, nu a oferit datele sale de contact, astfel încât să evite confruntarea cu răspunderea pentru delictele comise.

A menționat că, reclamanții nu ascund orientarea lor sexuală, dar sunt precauți când interacționează cu membrii din societate, exponenții puterii și aleșii locali. În principal, reclamanții nu înțeleg de ce pe seama fiecăruia din ei, oamenii ca pârâții, își adună capital politic și social, făcând țintă din reclamanți doar pentru că sunt persoane cu orientare homosexuală, și de ce viața și sănătatea fiecăruia din ei sunt puse sub risc de oameni ca pârâtul, care nu este cu nimic mai presus și nici ca om nu este mai prețios decât nici unul din reclamanți.

A relatat că, reclamanții sunt membri ai comunității LGBT, nu sunt publici și aspiră să prindă ziua când nu le va fi frică de faptul că, sunt persoane homosexuale și nu se vor uita în urma lor la fiecare trecător în așteptarea unui atac.

A susținut că, după exprimările pârâților, reclamanții erau șocați pentru că, fiecare din ei este deputat în Parlamentul Republicii Moldova, unde ei locuiesc și unde accesează servicii publice, se plimbă pe străzi, își trăiesc viața, comunică și construiesc relații cu alți oameni.

A notat că, opinia pârâților nu îi interesează pe reclamanți atât timp cât este ținută în privat, dar din moment ce este făcută publică, această opinie răspândește ură și încurajează discriminarea.

A declarat că, pentru fiecare din reclamanții acestei acțiuni, aflarea în spațiu public și spațiu online niciodată nu a fost sigură și nu este, iar când oamenii ca pârâții intenționat ațâță vrajbă, ură și discriminare față de reclamanți, care pur și simplu există că, așa a fost voia Domnului, frica, anxietate și umilința preiau control asupra activităților cotidiene. Nimic nu pare să fie bine, nu mai este sigur, nu mai este pașnic.

A relevat că, pârâții niciodată nu și-au exprimat scuzele și nici regretul pentru acțiunile sale, ei fiind atât de încrezuți că, nimeni niciodată nu-i vor atrage la răspunde, încât ignoră și legislația și obligațiile ce le revin prin lege, din acest motiv, reclamanții consideră absolut importantă atragerea la răspundere delictuală a pârâților și adresează această cerere în judecată pentru încasarea prejudiciilor cauzate de pârâți.

Solicită admiterea acțiunii și încasarea din contul fiecărui pârât în beneficiul fiecărui reclamant a sumei de 100 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral pentru instigare la discriminare pe criteriul orientării homosexuale și a cheltuielile de judecată.

La data de 02 aprilie 2024, reprezentantul lui Vladimir Voronin, avocatul Andrei Domenco a depus referință, în care a indicat că, din discursul pârâtului Vladimir Voronin nu rezultă careva adresări directe sau indirecte la persoana reclamanților.

A menționat că, o condiție, care trebuie demonstrată și care rezultă din art. 18 alin. (2) și 24 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, este de a indica dacă informația îl vizează pe reclamant. Nu poate fi pus la dubiu că, din discursul pârâtului Vladimir Voronin nu se vizează în niciun fel și nici nu vine să discrimineze persoanele, care se pretind a fi reclamanți în prezenta cauză.

A susținut că, pentru a fi atrasă la răspundere delictuală este necesar, așa cum prevede art. 1998 alin. (1) din Codul civil, de a acționa față de altul în mod ilicit, cu vinovăție, însă din acțiunile pârâtului Vladimir Voronin nicidecum nu

reiese că, s-a acționat în mod ilicit față de anumite persoane concrete, pentru ca în cele din urmă să pretindă că, sunt prejudiciate și să solicite atragerea la răspundere prin repararea prejudiciului moral.

A afirmat că, reclamanții fac referire la dispozițiile Legii nr. 121 din 25 mai 2012 cu privire la asigurarea egalității în redacția în vigoare din 09 februarie 2023, însă legea nu poate avea efect retroactiv în special privind sancționarea persoanei pentru un delict civil.

A declarat că, criteriul de discriminare pe temei de orientare sexuală a fost introdus în Lege abia la data de 09 februarie 2023 și, deși nu este de acord că și în redacția actuală ar constitui faptele pârâților instigare la discriminare, totuși reclamanții nu se pot prevala de această lege pentru faptele care au avut loc până la această dată.

A relatat că, discursul pârâtului nu a avut conținut extremist, limbaj josnic sau discriminatoriu, mesajul discursurilor contestate nu a fost unul de a instiga la discriminare sau tolerarea unui comportament negativ față de unii reprezentanți ai societății. Prin urmare, discursul susținut de pârât nu depășește limitele stabilite și corespunde garanțiilor oferite de Legea privind libertatea de exprimare.

A notat că, în discursul său pârâtul Vladimir Voronin și-a expus doar convingerile sale religioase și părerea privind familia care se întemeiază pe căsătoria liber consimțită dintre bărbat și femeie, iar în cazul în care o persoană se expune asupra acestora, nu se poate interpreta ca fiind o încălcare a Legii cu privire la asigurarea egalității și instigarea la discriminare.

A invocat că, în discursul pârâtului nicidecum nu se regăsește o instigare la discriminare, ci relatarea unor fapte, care, de fapt, au un substrat legal, bazat inclusiv pe convingerile religioase ale majorității populației.

A mai invocat că, pârâtul, prin activitatea sa de deputat, este în drept să promoveze valorile adevărat creștine și educația religioasă, să propage complexul de idei, principii și învățături cu caracter religios, iar prin discursul său, pârâtul și-a exteriorizat convingerile creștine și s-a axat pe dogmele religiei creștin-ortodoxe, activitate care coincide cu apărarea și promovarea valorilor tradiționale, morale și creștine și, în vederea realizării scopului de a apăra și promova valorile, opiniile și învățăturile creștine în calitate de persoană publică ca cetățean și creștin, promovarea acestei religii și a opiniilor sale prin prisma reglementărilor CEDO, reprezintă o libertate garantată într-o societate democratică.

A relevat că, o persoană dacă își exprimă o anumită opinie și chiar dacă ar deranja o parte a comunității, aceasta nu înseamnă că, este efectuată cu scopul de a instiga la discriminare, ci este făcută în limitele Legii cu privire la libertatea de exprimare.

A comunicat că, discursul pârâtului a fost din forumul legislativ al RM, adică în timpul exercitării mandatului de deputat. Totodată, pârâtul nu a acționat

nicidecum cu intenție, nu a fost inițiativa sa de a acorda acel discurs, ci i-a fost cerută opinia de către sursele media, iar faptul că, această opinie nu a coincis cu convingerile unor persoane, nu poate fi interpretat nicidecum ca instigare la discriminare.

A menționat că, la determinarea caracterului discriminatoriu al discursului pârâtului, este de reținut că, unele expresii pot fi calificate atât ca instigatoare la ură și discriminare, cât și lipsite de acest caracter în funcție de modul de percepere, de aprecierea subiectivă de context ori „discriminarea" este un fenomen relativ, stabilirea acesteia necesită o examinare minuțioasă, analiză riguroasă a argumentelor și probelor, iar în cazul existenței unor dubii rezonabile cu privire la caracterul discriminator al discursului, situația se va interpreta împotriva restricționării libertății de exprimare conform art. 25 alin. (6) din Legea cu privire la libertatea de exprimare.

A reiterat că, discursul pârâtului nu a avut conținut extremist, limbaj josnic sau discriminatoriu, iar mesajul acestuia nu a fost unul de a instiga la discriminare sau tolerarea unui comportament negativ față de unii reprezentanți ai societății, fiind calificat ca unul rezervat, ce nu depășește limitele stabilite și corespunde garanțiilor oferite de Legea privind libertatea de exprimare.

A susținut că, expresiile discursului pârâtului se consideră ca o limită admisibilă de critică într-o societate democratică, iar în subsidiar și din motivul că, nu cuprinde cuvinte jignitoare sau vexatorii în privința reclamanților. Discursul pârâtului nicidecum nu poate constitui discurs ce incintă la ură și discriminare pe criteriu de orientare sexuală, în fond reprezentând doar o opinie a acestuia, expusă în limitele legii, a conștiinței religioase și politice, care nu denotă într-un mod determinant o formă de ură bazată pe intoleranță, adică aceste declarații nu au recomandat în mod direct persoanelor să comită acte de ură și, astfel, nu pot fi considerate ca fiind grave și prejudiciabile.

A subliniat că, aceste considerații sunt suficiente pentru a concluziona că, discursul pârâtului nu a constituit declarații discriminatorii sau de instigare la ură și la violență, fiind opinii personale, fără intenția de a aduce careva ofense, incitare la discriminare față de persoanele cu orientare homosexuală, precum și nu au vizat direct pe reclamanți și/sau pe anumite persoane fizice identificabile, a căror drepturi prevăzute prin Legea nr. 121 din 25 mai 2012 și prin Convenție pretinse a fi încălcate, or, acestea au fost făcute oral în timpul unor discuții cu instituțiile mass-media, astfel încât acesta nu a avut nici o posibilitate de a le reformula, rafina sau retrage înainte de a fi făcute publice.

A afirmat că, la determinarea caracterului discriminator al informației urmează a se ține cont de faptul că, nu în toate cazurile informațiile cu privire la orientarea sexuală și a identității de gen pot fi calificate ca discriminatoare, or, în

speță, din aprecierea și perceperea subiectivă nu poate fi constatată o conduită intenționată în scopul discriminării persoanelor pe baza criteriilor stipulate de Legea privind asigurarea egalității.

A atenționat că, decizia Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării nr. 168/22 din 23 decembrie 2023 este una unilaterală, discreționară, care nu corespunde circumstanțelor de fapt și intenției pârâtului, respectiv, este una ilegală și nu poate sta la baza emiterii unei hotărâri. Or, pârâtul Vladimir Voronin nu a participat la procedura administrativă, nu i-a fost asigurat acest drept și nu i-a fost explicat fiecare etapă a procedurii pentru ca să-și poată exercita dreptul la apărare.

A declarat că, decizia Consiliului a fost adoptată nu la cererea reclamanților din prezenta cauză, dar la cererea Asociației Obștești Centrul de Informații „Genderdoc-M", iar scopul a fost de a conștientiza comportamentul pârâților prin declarațiile efectuate, în special pe viitor, or, s-a recomandat abținerea pe viitor de la astfel de exprimări.

A specificat că, nefiind probat, reclamanții, conform opiniei subiective, complet nefondată, au indicat că, nu au certitudinea că, pârâții ar fi înțeles obligația ce le-ar fi revenit ca urmare a deciziei Consiliului și au hotărât să înainteze o acțiune privind încasarea a câte 200 000 lei fiecare, lucru ce nu poate fi admisibil, mai ales că, nicăieri din decizia Consiliului nu ar reieși că, acordă dreptul reclamanților la încasarea unor prejudicii.

Solicită respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată și încasarea din contul reclamanților în beneficiul pârâtului a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 20 000 de lei.

La data de 02 aprilie 2024, reprezentantul lui Bogdan Țîrdea, avocatul Nicolae Fomov a depus referință, în care a indicat că, reclamanții consideră că, au fost vizați în discursul pârâtului Bogdan Țîrdea și, respectiv, constatarea Consiliului pentru egalitate le este opozabilă.

A menționat că, în realitate, discursul se referă la faptul că, prin organizarea evenimentului în cauză, parada LGBT, nu sunt soluționate alte probleme ale societății așa ca scăderea inflației, prețurile exagerate la gaze naturale, lipsa climatului investițional în republică, iar referire la reclamanți nici nu are loc.

A susținut că, nu se poate indica pârâtului ce priorități poate evidenția în discursul său, nu se poate solicita pârâtului interzicerea expunerii ideilor proprii, nu se poate solicita pârâtului interzicerea atragerii atenției la unele probleme cu care se ciocnește societatea zi de zi, odată ce prin ideile diseminate - nu se urmărește interzicerea unor acțiuni, nu se solicită discriminarea unor persoane pe anumite criterii, ci se evidențiază faptul că, unor probleme este acordată mai puțină atenție, în opinia pârâtului, din partea reprezentanților organelor statale. Or, anume reprezentanților guvernării a fost adresat mesajul respectiv.

A invocat că, prin afirmația „dar eu personal consider că fanteziile noastre sexuale nu trebuie etalate public, afișate încă și propagate” s-a făcut referire la toate persoanele și de orientare heterosexuală și de orientare homosexuală. Prin urmare, este lipsită de logică și temei concluzia formulată de reclamanți precum sunt discriminate persoanele de orientare homosexuală, or, s-a făcut referire la societatea, care este compusă, evident, nu doar din persoane de orientare homosexuală.

A notat că, toate acestea circumstanțe au importanță din considerentul că, ele denotă netemeinicia înaintării prezentei acțiuni, or, în discursul pârâtului nu sunt identificați reclamanții.

A evidențiat că, Centrul de Informații „Genderdoc-M” a înaintat plângerea în calitate de petiționar și a solicitat constatarea în acțiunile reclamantului (pârât) instigarea la discriminare și discurs de ură pe criteriul orientării homosexuale, iar petiționarul, conform Regulamentului de activitate al Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, aprobat prin Legea nr. 298/2012, formulează plângere pe fapte de discriminare împotriva sa.

A relevat că, decizia nr. 168/22 a Consiliului pentru egalitate a fost emisă la plângerea petiționarului Centrul de Informații „Genderdoc-M”, prin urmare, constatările sunt aplicabile anume pentru Centrul de Informații „Genderdoc-M”, odată ce a formulat acțiunea în calitate de petiționar, or, Centrul de Informații „Genderdoc-M” nu a formulat o acțiune în interesele reclamanților în prezenta acțiune, ci în calitate de petiționar, adică a acționat în interes propriu.

A afirmat că, din comunicatul pârâtului nu rezultă că, acesta a făcut careva declarații precum că, reclamanții ar fi de orientare homosexuală sau s-a referit la adresa lor.

A declarat că, din materialele dosarului nici nu rezultă că, în perioada rostirii discursului contestat, reclamanții se identificau ca persoane homosexuale sau nu.

Consideră că, emiterea deciziei nr. 168/22 nu are legătură cauzală între obiectul prezentei acțiuni și constatările inserate în decizia menționată, or, reclamanții nu au avut calitate de reclamanți în procesul respectiv, nici calitate de persoane în interesele cărora a fost depusă plângerea, în discursul în cauză nu au fost menționați și, ca urmare, nu pot pretinde prejudicii morale, odată ce nu au un interes personal.

A subliniat că, reclamanții au invocat, în principal, că, ei sunt tratați ca persoane inferioare și sunt supuși la acțiuni de discriminare în societate, fiecare din ei îndură umilință continuă prin simplul fapt că, sunt persoane de orientare homosexuală, însă nu au prezentat probe pertinente și veridice în acest sens.

A remarcat că, conform art. 3 și 9 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, pârâtul a fost îndreptățit să comunice idei proprii referitor la problemele cu care se confruntă societatea în prezent și de a aduce critici autorităților statale.

La fel, deputatul în Parlamentul Republicii Moldova din cadrul fracțiunii parlamentare, care s-a declarat în opoziție partidului aflat la guvernare, este absolut îndreptățit să scoată în evidență problemele societății, care nu se soluționează de guvernare.

Solicită respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

În ședința de judecată, reprezentantul reclamanților *****, avocatul Doina Ioana Străisteanu a susținut integral acțiunea și a solicitat admiterea acesteia.

În ședința de judecată, reprezentantul pârâtului Bogdan Țîrdea, avocatul Nicolae Fomov nu a recunoscut acțiunea și a solicit respingerea ei pe motivele invocate în referință.

În ședința de judecată, reprezentantul pârâtului Vladimir Voronin, avocatul Andrei Domenco nu a recunoscut acțiunea și a solicit respingerea ei pe motivele invocate în referință.

Audiind reprezentanții părților, studiind materialele cauzei civile, instanța de judecată consideră acțiunea neîntemeiată și care urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

În conformitate cu art. 121 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În conformitate cu art. 117 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, probe în cauze civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei. În calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților și ale altor persoane interesate în soluționarea cauzei, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților.

Art. 130 din Codul de procedură civilă prevede că, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Niciun fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea

ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

În conformitate cu art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Conform art. 16 alin. (2) din Constituția RM, toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Totodată, conform art. 31 alin. (1) din Constituția RM, libertatea conștiinței este garantată. Ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc.

Conform art. 32 alin. (1) - (3) din Constituția RM, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil. Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie. Sunt interzise și pedepsite prin lege contestarea și defăimarea statului și a poporului, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică, precum și alte manifestări ce atentează la regimul constituțional.

Art. 19 alin. (1) din Codul civil prevede că, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel.

Conform art. 1998 alin. (1) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Conform art. 2036 alin. (1) și (2) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Art. 1 din Legea nr. 121 din 25 mai 2012 privind asigurarea egalității prevede că, scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția Republicii Moldova în sferele politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, origine națională, etnică și socială, statut social, cetățenie, limbă, religie sau convingeri, vârstă, sex, identitate de gen, statut matrimonial, orientare sexuală, dizabilitate, stare de sănătate, statut HIV, opinie, apartenență politică, avere, naștere sau orice alt criteriu.

Prin discriminare, în sensul art. 2 din Legea enunțată, se înțelege orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți, interese legitime şi beneficii ale persoanei sau ale unui grup de persoane, precum şi susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile protejate, reale sau presupuse, în afară de cazul în care acestea se justifică în mod obiectiv şi rezonabil, printr-un scop legitim şi dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate şi necesare, iar prin instigare la discriminare - orice comportament prin care o persoană aplică presiuni sau afișează o conduită intenționată în scopul discriminării unei terțe persoane pe baza criteriilor protejate, reale sau presupuse, pe baza criteriilor stipulate de prezenta lege.

Conform art. 18 alin. (1) din Legea enunțată, orice persoană care se consideră victimă a discriminării are dreptul să înainteze o acțiune în instanța de judecată și să solicite stabilirea faptului încălcării drepturilor sale; interzicerea încălcării în continuare a drepturilor sale; restabilirea situației anterioare încălcării drepturilor sale; repararea prejudiciului material și moral ce i-a fost cauzat, precum și recuperarea cheltuielilor de judecată; declararea nulității actului care a condus la discriminarea sa.

Potrivit cererii de chemare în judecată, reclamanții au indicat cu titlu de acuzație de discriminare că, într-un discurs public către societate, pârâtul Vladimir Voronin a declarat că: „Asta-i contrar legilor fiziologice, biologice, contrar credinței noastre, contrar moralității, asta distruge moralitatea, asta nu poți să-ți imaginezi că bărbat cu bărbat, femeie cu femeia, asta-i o rușine totală”, iar pârâtul Bogdan Țîrdea a declarat că: „Pe mine personal nu mă deranjează cine cu cine acolo doarme, contactează, în ce mod etc, nu sunt eu specialist și nici nu vreau... dar eu personal consider că fanteziile noastre sexuale nu trebuie etalate public, afișate, și încă propagate, fiindcă suntem o societate tradițională, o societate cu zeci de probleme, și lucrul ăsta irită o parte a populației și pot duce la disensiuni sociale, care nouă acum nu ne trebuie. Eu vreau să vă întreb, iată la ce ajută acest lucru? A să scadă inflația de la 31% la 4% cum era un an în urmă? Sau poate s-a ieftini gazul de la 18 la 5? Sau poate or veni investitorii, măi hai să venim că acolo-

i gay parad. Care-i sensul la lucrurile astea? Să venim acum să facem... lumea moare de foame, noi facem parade, înțelegi. Vă pare asta normal, rațional?”, aceste declarații fiind vociferate în contextul planificării evenimentelor Pride-ului 2022 de către Asociația Obștească „Genderdoc-M”.

În justificarea caracterului discriminatoriu al acțiunilor pârâților, reclamanții ***** au prezentat decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 168/22 din 23 decembrie 2022, prin care s-a stabilit că, faptele constatate reprezintă instigare la discriminare pe criteriul orientării sexuale și în vederea prevenirii faptelor similare pe viitor, a fost recomandat pârâților să se abțină pe viitor de la realizarea discursurilor care lezează demnitatea persoanelor pe criteriu de orientare sexuală (f. d. 19-27).

La caz, se reține că, decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 168/22 din 23 decembrie 2022 a fost emisă în urma examinării plângerii depuse de către Asociația Obștească „Centrul de Informații Genderdoc-M”, reprezentată de către avocatul Doina Ioana Străisteanu, după ce la data de 05 iunie 2022, deputații Vladimir Voronin și Bogdan Țîrdea au oferit interviuri postului de televiziune TV8, care ulterior au fost postate și distribuite pe rețeaua de socializare Facebook.

Instanța de judecată relevă că, din discursurile pârâților Bogdan Țîrdea și Vladimir Voronin din 05 iunie 2022 nu rezultă că, aceștia au făcut careva declarații cu referire la persoana reclamanților ***** și că aceștia ar fi de orientare homosexuală, deși ***** și reprezentantul acestora, avocatul Doina Ioana Străisteanu au menționat că, urmare a acțiunilor pârâților, ei sunt tratați ca persoane inferioare și sunt supuși la acțiuni de discriminare în societate. Fiecare din ei îndură umilință continuă prin simplul fapt că, sunt persoane de o altă orientare sexuală.

În acest sens, instanța de judecată, în conformitate cu art. 121 din Codul de procedură civilă, reține irelevanța deciziei enunțate în calitate de dovadă a temeiurilor și condițiilor generale ale răspunderii pretinse pârâților de către reclamanți și legătura de cauzalitate a prejudiciului moral pretins a fi cauzat.

Conform art. 19 alin. (1) şi (2) din Legea privind asigurarea egalității, persoana care înaintează o acțiune în instanța de judecată trebuie să prezinte fapte și, după caz, date statistice care permit prezumția existenței unui fapt de discriminare. Sarcina de a proba că faptele nu constituie discriminare revine pârâtului, cu excepția faptelor ce atrag răspundere penală.

La caz, textul discursurilor pârâților, postat și distribuit pe rețeaua de socializare Facebook, reclamat a fi o acțiune de discriminare prejudiciabilă în raport cu drepturile și interesele reclamanților, cade sub incidența drepturilor

pârâților recunoscute la art. 31 și 32 din Constituția RM, motiv din care răspunderea civilă pretinsă pârâților urmează a fi conformă standardului constituțional al răspunderii delictuale, art. 21 din Constituție.

În acest sens, în favoarea pârâților operează prezumția nevinovăției depășirii limitelor libertății opiniei și a exprimării, precum și libertatea conștiinței, recunoscute la art. 31 și 32 din Constituție și precizate în legile infra constituționale.

În accepțiunea Curții Constituționale, libertatea de conștiință este un drept fundamental, garantat de tratatele internaționale care se referă la drepturile fundamentale ale omului și implică responsabilitatea morală și de conștiință pentru gândurile exprimate. Responsabilitatea, inclusiv cea juridică, intervine numai în momentul în care gîndurile sau opinia sunt exprimate, situație în care pot leza demnitatea, onoarea sau libertatea de gândire a unui alt subiect de drept sau chiar ordinea socială sau ordinea de drept. De aceea libertatea conștiinței este în strânsă legătură cu libertatea de exprimare, aceasta din urmă reprezintă tocmai posibilitatea recunoscută omului de a-și exterioriza gîndurile (HCC 14/2016, §59).

Conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 125-XVI din 11 mai 2007 privind libertatea de conștiință, de gândire și religie, orice persoană are dreptul la libertatea de gândire, de conștiință și de religie. Acest drept trebuie exercitat în spirit de toleranță şi de respect reciproc şi cuprinde libertatea de a aparține sau nu unei anumite religii, de a avea sau nu anumite convingeri, de a-şi schimba religia sau convingerile, de a profesa religia sau convingerile în mod individual sau în comun, în public sau în particular, prin învățătură, practici religioase, cult şi îndeplinirea riturilor.

Conform art. 5 alin. (1) din Legea enunțată, nimeni nu poate fi urmărit pentru convingeri, gîndire, credință sau necredinţă religioasă.

Prin urmare, instanța de judecată conchide că, manifestarea unui comportament de instigare la discriminare față de ***** din partea lui Bogdan Țîrdea și Vladimir Voronin nu a fost confirmat, iar vinovăția acestora nu se demonstrează.

Astfel, din considerentele menționate, instanța de judecată ajunge la concluzia de a respinge acțiunea depusă de *****, reprezentați de către avocatul Doina Ioana Străisteanu ca neîntemeiată.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Din materialele dosarului rezultă că, pârâtul Vladimir Voronin a achitat pentru serviciile de asistență juridică suma de 20 000 de lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. GL 236342 din 29 mai 2023 (f. d. 96).

Prin urmare, ținând cont de faptul că, acțiunea a fost respinsă și analizând aportul avocatului Andrei Domenco la soluționarea speței, timpul și munca depusă de avocat, rezultatul obținut, justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză și complexitatea cauzei, instanța de judecată consideră necesar de a încasa în mod solidar de la ***** în beneficiul lui Vladimir Voronin cheltuielile de asistență juridică în sumă de 10 000 de lei, sumă care este reală, necesară și rezonabilă.

În conformitate cu art. 236, 238-241 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată

hotărăște:

Se respinge acțiunea depusă de către *****, reprezentați de către avocatul Doina Ioana Străisteanu împotriva lui Bogdan Țîrdea și Vladimir Voronin cu privire la repararea prejudiciului moral pentru instigare la discriminare pe criteriul orientării homosexuale ca neîntemeiată.

Se admite parțial cererea înaintată de către Vladimir Voronin cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Se încasează în mod solidar de la ***** în beneficiul lui Vladimir Voronin cheltuielile de asistență juridică în sumă de 10 000 (zece mii) de lei.

În rest cererea se respinge.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Președintele ședinței, Tatiana Balan
judecătorul